

รายงานการประเมินผลกระทบจากการออกหลักเกณฑ์ วิธีการอนุญาต
การให้บริการโครงข่าย การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก และ
การให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
87 ถนนพหลโยธิน ซอย 8 (สายลม) แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ 0 2271 0151 – 60 เว็บไซต์: www.nbtc.go.th

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	3
1. หลักการและเหตุผล	6
2. วัตถุประสงค์	6
3. สภาพตลาดกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของประเทศไทยในปัจจุบัน	8
3.1 ความสำคัญของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	8
3.2 โครงสร้างอุตสาหกรรมกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	9
4. การแบ่งประเภทใบอนุญาตตามลักษณะและประเภทที่กำหนด	11
5. ผลกระทบของการออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาต	14
5.1 ผลกระทบต่อผู้บริโภค	15
5.2 ผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพในการเข้าถึงหรือรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน	19
5.3 ผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรม	20
5.4 ผลกระทบต่อผู้ประกอบการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	21
5.5 ผลกระทบต่ออุตสาหกรรม	27

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อประเมินผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต่อประเทศในภาพรวมและผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียจากการออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตการให้บริการโครงข่าย การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก และการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ โดยการออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาต นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ประสงค์จะประกอบกิจการได้ทราบล่วงหน้าเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต วิธีการขอรับใบอนุญาต หลักเกณฑ์ในการออกใบอนุญาต เอกสารหลักฐานหรือข้อมูลที่เป็นต้องใช้ในการอนุญาต วิธีการพิจารณาในการออกใบอนุญาต ระยะเวลาการพิจารณาอนุญาตและขอบเขตการอนุญาตให้ประกอบกิจการดังกล่าว สิทธิและหน้าที่ผู้รับใบอนุญาต รวมถึงเงื่อนไขอื่นที่จำเป็นสำหรับการประกอบกิจการ

การออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตดังกล่าวนั้น นอกจากจะทำให้ผู้ประกอบการทั้งที่ดำเนินการอยู่เดิมและที่จะเข้าสู่ตลาดมาใหม่ทราบกำหนดการและแนวทางที่ชัดเจนในการเตรียมการเพื่อดำเนินการได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง รวมทั้งมั่นใจได้ระดับหนึ่งว่าจะได้รับการปฏิบัติเพื่อให้ได้ประกอบกิจการที่เป็นธรรมและเท่าเทียมภายใต้เกณฑ์เดียวกันในเวลาที่กำหนด อันจะส่งผลดีทั้งในด้านของแผนการสร้างโอกาสการเข้าสู่ตลาดของรายใหม่ และการวางแผนการดำเนินธุรกิจที่เหมาะสมมากขึ้น ยังนำไปสู่ผลกระทบหลายด้านทั้งในเชิงของผู้บริโภค สังคม วัฒนธรรม ผู้ประกอบการ และอุตสาหกรรม

ในด้านผลกระทบต่อผู้บริโภค การออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตการให้บริการโครงข่าย การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก หรือการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ จะส่งผลให้ผู้บริโภคได้รับการคุ้มครองอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ผู้ประกอบการทั้งระบบจะเข้ามาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ กสทช. โดยผ่านกระบวนการรับใบอนุญาต และหากมองในแง่การกำกับดูแลทางด้านเนื้อหา นั้น ถือว่ามีแนวทางการกำกับดูแลที่มีความชัดเจนมากขึ้น เนื่องจาก มีผู้ที่ช่วยกลั่นกรองผู้ตรวจสอบ และผู้ที่ต้องรับผิดชอบในแต่ละหน้าที่ที่มีความชัดเจนขึ้น เช่น การกำหนดผังรายการ การกำหนดช่องรายการ นอกจากนี้ ยังจะช่วยให้ประชาชนได้รับการบริการอย่างทั่วถึง ไม่ให้เกิดการเหลื่อมล้ำทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะกรณีคนพิการ และคนด้อยโอกาส โดยการเพิ่มขึ้นของทางเลือกในการรับชมที่ผู้บริโภคจะได้รับนั้นจะส่งผลให้ผู้บริโภคยังมีโอกาสที่จะได้รับชมเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับท้องถิ่นเพิ่มขึ้นด้วย เช่น โอกาสในการเกิดขึ้นของวิทยุชุมชน หรือรายการโทรทัศน์ท้องถิ่น เป็นต้น ตลอดจนได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นอย่างทันสมัยทั้งที่ เช่น ข้อมูลภัยพิบัติหรือเหตุฉุกเฉิน นอกจากนี้ ยังจะเป็นการช่วยกำกับดูแลผู้รับใบอนุญาตในการคัดเลือก จัดหา กำกับดูแลรายการ เนื้อหารายการใดๆ

รวมถึงการประกาศหรือการโฆษณาที่ให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ ให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาชีพและจริยธรรมของสื่ออีกด้วย ซึ่งจะเป็นการปกป้องผู้บริโภคอีกทางหนึ่ง

กล่าวได้ว่า ปัจจุบัน การประกอบกิจการโทรทัศน์แบบไม่บอกรับสมาชิก (Free-to-Air) การประกอบกิจการโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิก (Cable and Satellite TV) การประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง ในแต่ละตลาดของการประกอบกิจการดังกล่าวจะมีลักษณะการให้บริการที่มีการกระจุกตัว หากมองภาพรวมในแง่ของการแข่งขันแล้ว การออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตจะช่วยส่งเสริมการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรมผ่านระบบการออกใบอนุญาต กล่าวคือ จะเป็นการสร้างโอกาสในการเข้าสู่ตลาดแก่กลุ่มผู้ประกอบการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์รายใหม่ให้มีเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการมีช่องทางในการนำพาข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชนเพิ่มขึ้น และก่อให้เกิดความหลากหลายของเนื้อหา (Content Diversity) ซึ่งจะทำให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี โดยการแข่งขันที่เสรีและเป็นธรรมจะช่วยส่งผลให้ได้ราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรมต่อผู้บริโภค เนื้อหารายการมีคุณภาพ และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทางบวกทั้งในระยะสั้นและระยะยาว จะช่วยกระตุ้นการเติบโตของกิจการสื่อ และรวมไปถึงการลงทุนของผู้ประกอบการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ในปัจจุบัน

นอกจากนี้ จะก่อให้เกิดการลงทุนทางด้านโครงข่ายและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น จากเดิมผู้ประกอบการแต่ละรายต่างลงทุนเพื่อกระจายสัญญาณให้ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ จึงทำให้เกิดการลงทุนที่ซ้ำซ้อน เมื่อมีผู้ให้บริการโครงข่ายหรือหรือสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นมา ก็จะช่วยทำให้มีการบริหารจัดการในเรื่องของการวางแผนการกระจายสัญญาณให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ รวมถึงสามารถใช้โครงข่ายและสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการร่วมกันได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจึงทำให้เกิดการลงทุนเฉพาะส่วนที่จำเป็นเท่านั้น นับว่าเป็นการลงทุนอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ นำค่าใช้จ่ายส่วนนี้ไปเพิ่มคุณภาพของบริการ ลดอัตราค่าบริการ หรือเพิ่มนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์

ในส่วนของผลกระทบต่ออุตสาหกรรม การออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตที่ชัดเจน จะทำให้อุตสาหกรรมกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เป็นระบบมากขึ้น ทิศทางการพัฒนาของอุตสาหกรรมมีความชัดเจน ตลอดถึงส่งผลให้การกำกับดูแลง่ายขึ้น มีการการพัฒนาและส่งเสริมการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการ ตลอดจนการส่งเสริมและคุ้มครองผู้บริโภค โดยการที่ผู้บริโภคมีทางเลือกในการรับชมรับฟังที่เพิ่มขึ้นสิ่งเหล่านี้จะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะมีผลต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของอุตสาหกรรมด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ สร้างรายได้เข้าสู่อุตสาหกรรม ทำให้อุตสาหกรรมของประเทศเจริญก้าวหน้าและสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้

โดยสรุป การออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตการให้บริการโครงข่าย การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก และการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์จะเป็นประโยชน์ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ในอนาคตให้มีการพัฒนาและส่งเสริมการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการ และการจัดให้ภาคประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการบริการชุมชน ตลอดจนการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ส่งผลให้เกิดผลกระทบด้านบวกต่อผู้มีส่วนได้เสียและประเทศไทยในภาพรวม

**ผลกระทบจากการออกหลักเกณฑ์ วิธีการอนุญาต
การให้บริการโครงข่าย การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก และ
การให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์**

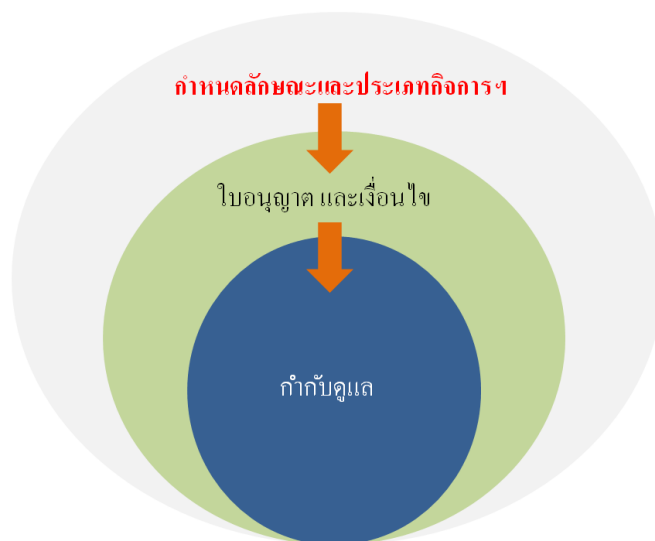
1. หลักการและเหตุผล

การออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตเป็นอำนาจของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ตามมาตรา 27 วรรคหนึ่ง (6) และ (24) และ มาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะกำกับดูแลการประกอบกิจการ กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกฎหมายให้คำถึงถึงประโยชน์สูงสุด ของประชาชนในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น ในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคง ของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม การจัดสรรทรัพยากรที่มี ประสิทธิภาพ การมีบริการอย่างทั่วถึง มีรายการหลากหลายสอดคล้องกับเทคโนโลยีและความต้องการ ของประชาชน ประกอบกับมาตรา 7 มาตรา 16 และมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการ กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 นอกจากนี้การออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตยัง จะต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555 – 2559) ที่กำหนดตัวชี้วัดให้สามารถออกใบอนุญาตกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ สำหรับกิจการที่ไม่ ใช้คลื่นความถี่ภายใน 1 ปี และสำหรับกิจการที่ใช้คลื่นความถี่ภายใน 3 ปี อีกด้วย

2. วัตถุประสงค์

การออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตการให้บริการโครงข่าย การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก และการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ประสงค์จะ ประกอบกิจการได้ทราบล่วงหน้าเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต วิธีการขอรับใบอนุญาต หลักเกณฑ์ในการออกใบอนุญาต เอกสารหลักฐานหรือข้อมูลที่ต้องใช้ในการอนุญาต วิธีการ พิจารณาในการออกใบอนุญาต ระยะเวลาการพิจารณาอนุญาตและขอบเขตการอนุญาตให้ประกอบ กิจการดังกล่าว สิทธิและหน้าที่ผู้รับใบอนุญาต รวมถึงเงื่อนไขอื่นที่จำเป็นสำหรับการประกอบกิจการ โดยการออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตดังกล่าว ได้กำหนดให้มีความสอดคล้องกับลักษณะและ ประเภทของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ตามที่กำหนดไว้ในประกาศ กสทช. เรื่อง กำหนด ลักษณะและประเภทของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ซึ่งข้อ 5 ระบุว่า ผู้ใดประสงค์จะ ประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ตามลักษณะและประเภทที่กำหนดไว้ในประกาศต้อง

ได้รับใบอนุญาต โดยการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ประกาศกำหนด การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตจะเป็นประโยชน์ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ในอนาคตให้มีการพัฒนาและส่งเสริมการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการ และการจัดให้ภาคประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการบริการชุมชน ตลอดจนการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน

ทั้งนี้ การออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ จะทำให้ผู้ประกอบการทั้งที่ดำเนินการอยู่เดิมและที่จะเข้าสู่ตลาดมาใหม่ทราบกำหนดการและแนวทางที่ชัดเจนในการเตรียมการเพื่อดำเนินการได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง รวมทั้งมั่นใจได้ระดับหนึ่งว่าจะได้รับการปฏิบัติเพื่อให้ได้ประกอบกิจการที่เป็นธรรมและเท่าเทียมภายใต้เกณฑ์เดียวกันในเวลาที่กำหนด อันจะส่งผลดีทั้งในด้านของแผนการสร้างโอกาสการเข้าสู่ตลาดของรายใหม่ และการวางแผนการดำเนินธุรกิจที่เหมาะสมมากขึ้นสำหรับผู้ประกอบการทั้งรายเล็กและรายใหญ่ หรือทั้งผู้ประกอบการรายเก่าและรายใหม่ โดยในการแบ่งประเภทการออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตนั้น สอดคล้องกับลักษณะและประเภทของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ซึ่งได้คำนึงถึงเป้าหมายอันเป็นสาระสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. ลักษณะและรูปแบบของเทคโนโลยี: จากรูปแบบของการพัฒนาทางเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องที่ทำให้ผู้ประกอบการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์จะต้องมีการพัฒนาและปรับตัวเพื่อให้เท่าทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนผ่านจากระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล (Digital Switch Over) ที่จะทำให้รูปแบบของการให้บริการในอนาคตมีความหลากหลายยิ่งขึ้น

ซึ่งความหลากหลายดังกล่าวนี้ ทำให้การกำหนดลักษณะและประเภทของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ตลอดถึงการออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาต จะต้องมีความครอบคลุมอย่างทั่วถึงในทุกบริการทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2. กรอบกฎหมายในการดำเนินการ: ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ได้ให้อำนาจ กสทช. ในการที่จะกำหนดลักษณะและประเภทของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดกรอบของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ให้มีความชัดเจนเพื่อผู้ประกอบการสามารถที่จะดำเนินกิจการได้อย่างถูกต้องตามหลักของกฎหมายที่ กสทช. จะได้กำหนดไว้ต่อไป การกำหนดลักษณะและประเภทของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จึงจะต้องกำหนดเพื่อให้ทุกฝ่ายในสังคมได้รับประโยชน์อย่างสูงสุดตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกรอบของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยที่การออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตได้กำหนดให้มีความสอดคล้องกับข้อ 5 ของประกาศ กสทช. เรื่อง กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ดังที่ได้กล่าวแล้ว

3. แนวทางการกำกับดูแลในอนาคต: จากปัญหาในปัจจุบันที่เกิดช่องว่างของการกำกับดูแล โดยเฉพาะในบางประเภทของบริการ เช่น การให้บริการแบบประยุกต์ในกิจการโทรทัศน์ เป็นต้น ซึ่งการให้บริการดังกล่าวนี้ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ กสทช. จะต้องคำนึงเพื่อมิให้ผู้ประกอบการได้ใช้ประโยชน์ทางการค้าในการเอาเปรียบผู้บริโภค หรือก่อให้เกิดภาระแก่สังคมโดยรวม การกำกับดูแลที่ดีจึงจะต้องคำนึงถึงแนวทางการกำกับดูแลที่ดีต่อการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ในปัจจุบันและสามารถปรับประยุกต์ถึงการกำกับดูแลในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. สภาพตลาดกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของประเทศไทยในปัจจุบัน

3.1 ความสำคัญของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

3.1.1 กิจการสื่อสารมวลชนในประเทศไทยสามารถแบ่งออกเป็น 4 กิจการหลักคือ 1) สื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ภาคเอกชน จำนวน 80 แห่ง และสื่อสิ่งพิมพ์ภาครัฐ จำนวน 25 แห่ง 2) สื่อโทรทัศน์ ประกอบไปด้วยโทรทัศน์แบบไม่บอกรับสมาชิกระบบภาคพื้นดิน (Terrestrial Television) หรือฟรีทีวี (Free TV) จำนวน 6 สถานี (3, 5, 7, 9, 11 และ Thai PBS) โทรทัศน์ระบบเคเบิล (Cable Television) จำนวนประมาณ 990 สถานี และโทรทัศน์ระบบดาวเทียม (Satellite Television) จำนวน 596 ช่องรายการ 3) สื่อวิทยุกระจายเสียง ประกอบไปด้วยสถานีวิทยุกระจายเสียง (คลื่นหลัก) จำนวน 525 สถานี และมีผู้แจ้งความประสงค์จะประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงชุมชน ณ ปี พ.ศ.2555 จำนวน

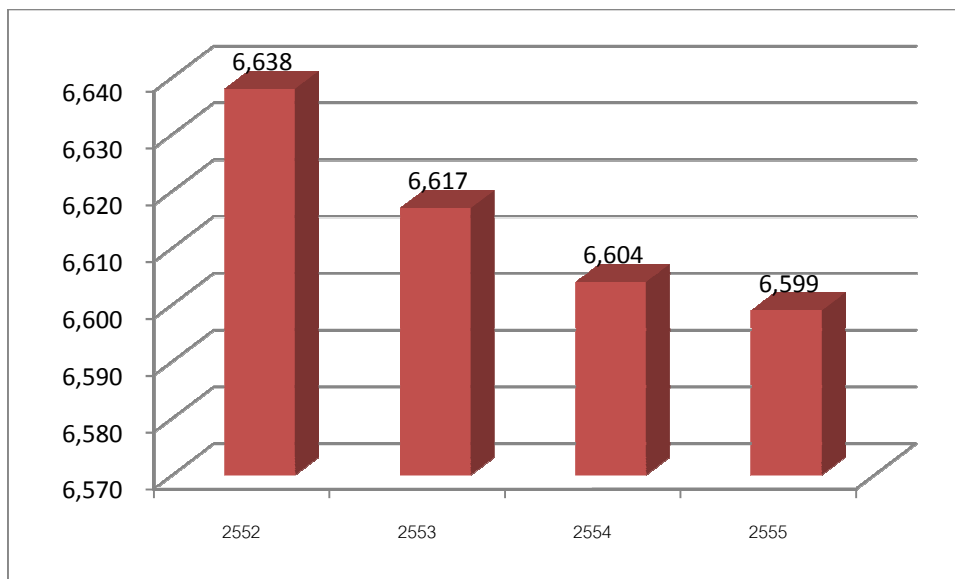
6,599 สถานี 4) สื่ออินเทอร์เน็ต (New Media) ที่เป็นสื่อที่กำลังได้รับความนิยม และเป็นสื่อที่มีความรวดเร็วในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารมากที่สุด

3.1.2 กิจกรรมวิทยุกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ถือเป็นกิจการที่มีอิทธิพลต่อประชาชนมาก โดยประชาชนจำนวน 63 ล้านคน หรือร้อยละ 98 ของประชาชนคนไทยทั้งหมดสามารถเข้าถึงกิจการโทรทัศน์ได้ ในขณะที่ประชาชนจำนวน 40 ล้านคน สามารถเข้าถึงกิจการวิทยุกระจายเสียง เนื่องจากวิทยุกระจายเสียงถือได้ว่าเป็นสื่อที่มีต้นทุนต่ำ ใช้งานง่าย ทำให้สามารถเข้าถึงได้สะดวก และประชาชนเพียง 12 ล้านคนเท่านั้นที่เป็นผู้รับข้อมูลข่าวสารผ่านทางหนังสือพิมพ์ จากจำนวนดังกล่าวจะเห็นว่ากิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เป็นสื่อที่ทรงอิทธิพลสูงต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน

3.1.3 เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคเดียวกัน ประเทศไทยมีสัดส่วนของการมีโทรทัศน์ต่อครัวเรือนสูงที่สุดในกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิก โดยค่าเฉลี่ยของประเทศในภูมิภาคอยู่ที่ร้อยละ 84 ของครัวเรือน ในขณะที่ประเทศไทยโดยเฉลี่ยแล้วร้อยละ 98 ของครัวเรือนมีโทรทัศน์ แสดงให้เห็นได้ว่าประชาชนไทยได้ให้ความสำคัญต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านโทรทัศน์ค่อนข้างมาก ในขณะที่อัตราการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ของประเทศไทยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิกถึง 3 เท่า ซึ่งเป็นการตอกย้ำถึงความสำคัญของกิจการโทรทัศน์ในประเทศไทย

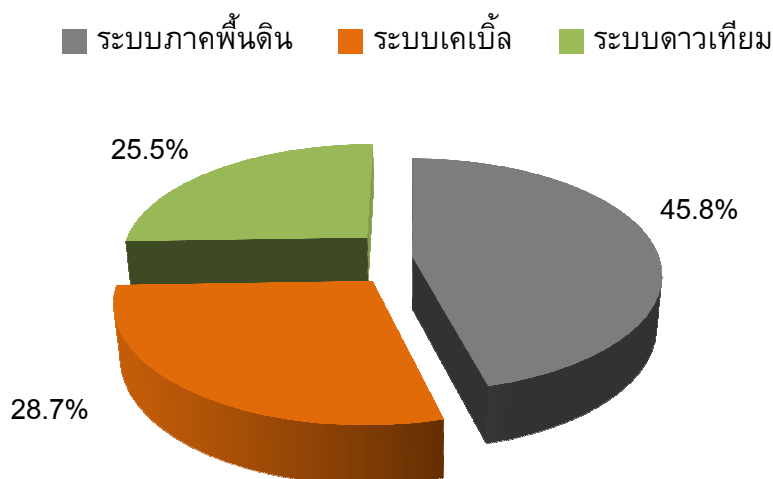
3.2 โครงสร้างอุตสาหกรรมกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

3.2.1 ในส่วนของกิจการวิทยุกระจายเสียงนั้น ปัจจุบันประเทศไทยมีสถานีวิทยุกระจายเสียง (คลื่นหลัก) จำนวน 525 สถานี ซึ่งทั้งหมดอยู่ภายใต้การดูแลของหน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจประมาณ 20 แห่ง ทั้งในรูปแบบของหน่วยงานบริหารจัดการเอง และการให้สัญญาสัมปทานกับบริษัทเอกชน โดยแบ่งออกเป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงระบบ เอฟเอ็ม (FM) จำนวน 314 สถานี และสถานีวิทยุกระจายเสียงระบบ เอเอ็ม (AM) จำนวน 211 สถานี หากจะแบ่งสถานีวิทยุกระจายเสียงตามพื้นที่ที่สามารถแบ่งได้เป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงในส่วนกลางจำนวน 78 สถานี (FM: 40 สถานี และ AM: 38 สถานี) สถานีวิทยุกระจายเสียงในส่วนภูมิภาคจำนวน 447 สถานี (FM: 274 สถานี และ AM: 173 สถานี) และมีผู้แจ้งความประสงค์จะประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงชุมชน ณ ปี พ.ศ.2555 จำนวน 6,599 สถานี รายละเอียดดังนี้

ผู้แจ้งความประสงค์ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงชุมชน

3.2.2 ปัจจุบันครัวเรือนในประเทศไทยสามารถรับชมโทรทัศน์ได้ 3 ทาง คือ 1) ผ่านระบบภาคพื้นดิน คิดเป็นร้อยละ 45.8 ของครัวเรือนทั้งหมด 2) ผ่านระบบเคเบิล คิดเป็นร้อยละ 28.7 ของครัวเรือนทั้งหมด และ 3) ผ่านระบบดาวเทียม คิดเป็นร้อยละ 25.5 ของครัวเรือนทั้งหมด ซึ่งจะเห็นได้ว่าการรับชมโทรทัศน์ผ่านระบบภาคพื้นดิน ก็ยังคงเป็นระบบหลักที่ประชาชนเลือกใช้เป็นสื่อในการรับชม เมื่อเปรียบเทียบระหว่างระบบของการรับชมโทรทัศน์ในประเทศไทย

ที่มา: Nielsen Thailand

3.2.3 ปัจจุบันการส่งสัญญาณโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกในระบบภาคพื้นดิน ซึ่งถือเป็นกิจการที่ใช้คลื่นความถี่ คิดเป็นร้อยละ 45.8 ในขณะที่สัดส่วนผู้ชมโทรทัศน์ในกิจการที่ไม่ใช้คลื่นความถี่

(ระบบเคเบิลและระบบดาวเทียม) คิดเป็น ร้อยละ 54.2 ซึ่งจะเห็นได้ว่าโทรทัศน์ในกิจการที่ไม่ใช้คลื่นความถี่มีสัดส่วนมากกว่าระบบภาคพื้นดิน แนวโน้มการเจริญเติบโตของโทรทัศน์ในกิจการที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ มีแนวโน้มการเจริญเติบโตค่อนข้างสูงโดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท และพื้นที่ชานเมือง เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่นอกพื้นที่ให้บริการของโทรทัศน์ระบบภาคพื้นดิน ซึ่งทำให้มีคุณภาพสัญญาณที่ไม่ดี จึงเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ประชาชนเลือกที่จะสมัครสมาชิก หรือติดตั้งจานดาวเทียมเพื่อรับชมโทรทัศน์ที่มีคุณภาพของสัญญาณที่ดี ประกอบกับจำนวนเนื้อหาหรือช่องรายการของโทรทัศน์ในกิจการที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ที่มีจำนวนมากกว่าโทรทัศน์ระบบภาคพื้นดิน จึงกระตุ้นให้การเจริญเติบโตของกิจการโทรทัศน์ระบบเคเบิล และกิจการโทรทัศน์ระบบดาวเทียมสูงขึ้นในช่วงสองถึงสามปีที่ผ่านมา โดยปัจจุบันมีผู้ประกอบการกิจการไม่ใช้คลื่นความถี่ จำนวน 955 ราย โดยมีรายละเอียดดังนี้

สรุปผลการพิจารณาการออกใบอนุญาตกิจการไม่ใช้คลื่นความถี่

	ขั้นตอนอนุญาตประกอบกิจการ	ขั้นตอนการทดลองแพร่ภาพฯ	ออกใบอนุญาต	จำนวนผู้ประกอบการรวม
นิติบุคคล	411	397	113	921
บุคคลธรรมดา	18	16	0	34
รวม	429	413	113	955

4. การแบ่งประเภทใบอนุญาตตามลักษณะและประเภทที่กำหนด

จากนโยบายการเปลี่ยนการแพร่ภาพกระจายเสียงระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้มีผลทำให้ห่วงโซ่ของกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เปลี่ยนแปลงไป การกำหนดลักษณะและประเภทของกิจการและการออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตจึงจำเป็นต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนผ่านดังกล่าว กล่าวคือ เป็นการกำหนดตามหลักห่วงโซ่กิจการ (Digital Value Chain) ที่จัดทำขึ้นโดยสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ หรือ International Telecommunications Union (ITU) การกำหนดลักษณะของกิจการเป็นบริการต่างๆ เป็นการกำหนดโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น ในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม การจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ การมีบริการอย่างทั่วถึง มีรายการหลากหลายสอดคล้องกับเทคโนโลยีและความต้องการของประชาชนภายใต้กรอบของกฎหมาย

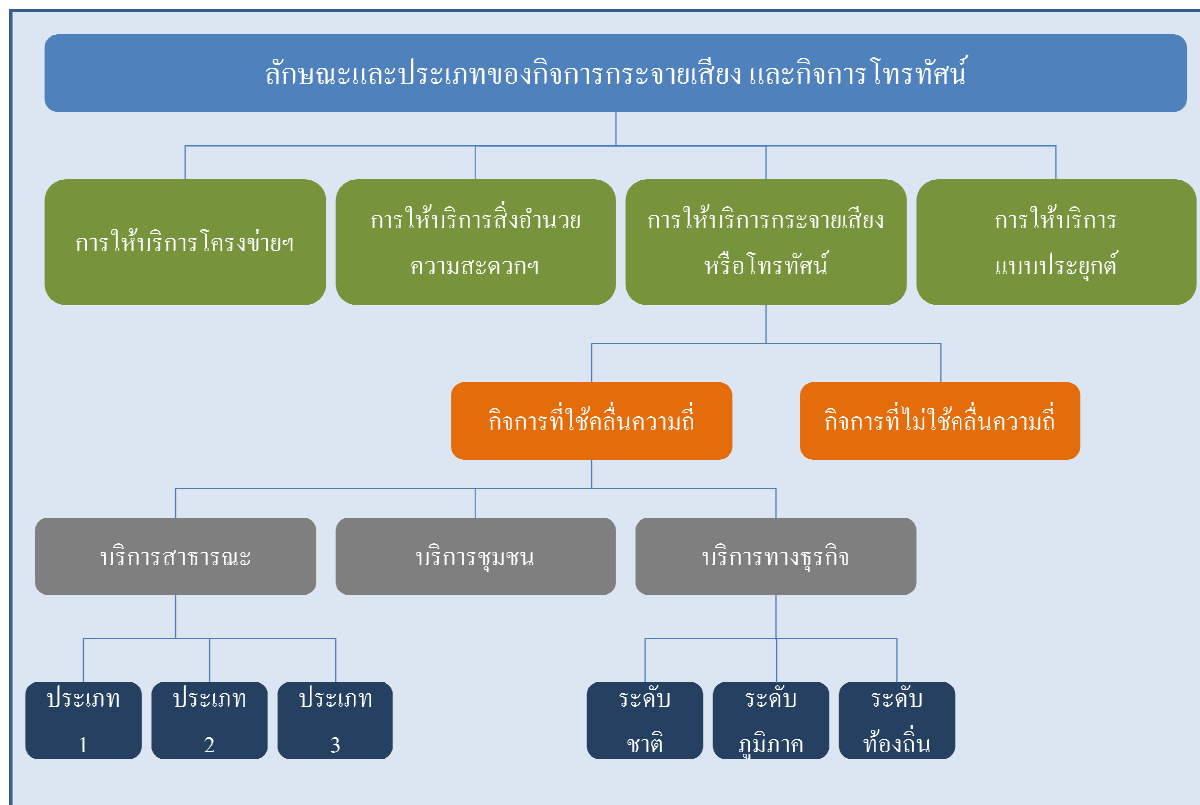
Digital Value Chain

ในห่วงโซ่ใหม่จะมีผู้ประกอบการที่แบ่งย่อยมากขึ้น เริ่มตั้งแต่ผู้ผลิตเนื้อหาจะทำหน้าที่ผลิตข้อมูลข่าวสารเนื้อหาสาระของรายการ ส่งให้กับผู้ให้บริการช่องรายการ ซึ่งจะทำหน้าที่รวบรวมรายการจากผู้ผลิตรายการในหลายๆ แหล่ง มารวบรวมก่อนที่จะส่งต่อไปให้ผู้รวบรวมช่องรายการ ที่จะทำหน้าที่แปลงชุดของข้อมูลข่าวสารเนื้อหาสาระเป็นสัญญาณวิทยุโทรทัศน์เพื่อที่จะส่งต่อไปให้ผู้ให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทำหน้าที่ในการเผยแพร่สัญญาณในระบบดิจิทัลไปยังโทรทัศน์ของผู้ชม

เช่นนี้ เมื่อพิจารณารูปแบบดังกล่าวแล้ว ทำให้พบว่าการกำหนดลักษณะและประเภทกิจการตามหลักการพื้นฐานของห่วงโซ่การประกอบกิจการนั้นจะมีความสอดคล้องกับการพัฒนาทางเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนรูปแบบไปสู่ระบบดิจิทัลในอนาคตได้อย่างเหมาะสมมากที่สุด ซึ่งจะสามารถจำแนกการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ได้เป็น 4 ลักษณะ ดังแสดงในภาพ

1. “การให้บริการโครงข่ายกระจายเสียงหรือโทรทัศน์” หมายความว่า การให้บริการระบบการเชื่อมโยงของกลุ่มเครื่องส่งหรือถ่ายทอดสัญญาณเสียงหรือภาพที่ใช้ในการส่งข่าวสารสาธารณะหรือรายการจากสถานีไปยังเครื่องรับ ไม่ว่าจะโดยสื่อตัวนำที่เป็นสาย คลื่นความถี่ แสง คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือสื่อตัวนำอื่นใด ซึ่งสอดคล้องกับการให้บริการในลักษณะของ “ผู้รวบรวมช่องรายการ” หรือ “Multiplex Operators” ซึ่งทำหน้าที่ในการให้บริการรวบรวมช่องรายการจากผู้ประกอบการหลายๆ ราย (Operators) เข้าด้วยกัน ซึ่งวัตถุประสงค์ของการให้บริการในลักษณะดังกล่าวนี้จะทำให้เนื้อหาของรายการมีความหลากหลาย (Content Diversity) ซึ่งจะทำให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

2. “การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกระจายเสียงหรือโทรทัศน์” หมายความว่า การให้บริการโครงสร้างพื้นฐาน หรือสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการให้บริการกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ ไม่ว่าจะเป็นที่ดิน อาคาร สิ่งปลูกสร้าง เสา ระบบสาย สายอากาศ ท่อ หรือสิ่งอื่นใดตามที่กำหนด ซึ่งจะสอดคล้องกับการให้บริการในลักษณะของ “ผู้ให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก” หรือ “Content Distributors” ซึ่งทำหน้าที่ในการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานหรือสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการด้านกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ เช่น การตั้งเสา วางท่อในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการกระจายสัญญาณให้มีความครอบคลุมในทุกพื้นที่ (Coverage Area) ของประเทศไทย ทั้งนี้ การให้บริการในลักษณะดังกล่าวยังเป็นหลักเกณฑ์ที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การกำกับดูแลตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 อีกด้วย

3. “การให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์” หมายความว่า การให้บริการการส่งข่าวสารสาธารณะหรือรายการไปยังเครื่องรับที่สามารถรับชมหรือรับฟังการให้บริการนั้นๆ ได้ ไม่ว่าจะส่งโดยผ่านระบบคลื่นความถี่ ระบบสาย ระบบแสง ระบบแม่เหล็กไฟฟ้า หรือระบบอื่น ระบบใดระบบหนึ่งหรือหลายระบบรวมกัน หรือการให้บริการอื่นทำนองเดียวกันที่กำหนดให้เป็นกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์

การให้บริการในลักษณะดังกล่าวนี้สอดคล้องกับการให้บริการในลักษณะของ “ผู้ให้บริการ

ช่องรายการ” หรือ “Content Aggregators” ซึ่งทำหน้าที่ในการรวบรวมเนื้อหา (Content) ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบรายการหรือโฆษณา โดยรวบรวมและจัดหมวดหมู่เป็นช่องรายการ (Channel) ก่อนเผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยการกำหนดการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ดังกล่าว ผู้ประกอบกิจการจะถูกแบ่งแยกเป็นประเภทต่าง ๆ ในรูปแบบของการได้รับการจัดสรรคลื่นความถี่และไม่ต้องได้รับการจัดสรรคลื่นความถี่ตามบริบทของกฎหมาย

4. “การให้บริการแบบประยุกต์” หมายความว่า การให้บริการเสียง การให้บริการข้อมูล การให้บริการสื่อประสม หรือการให้บริการอื่นทำนองเดียวกัน โดยผ่านโครงข่ายกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ที่เป็นการให้บริการโดยตรงต่อผู้รับบริการ ไม่ว่าจะมีการเรียกเก็บค่าบริการ ค่าธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายอื่นใดหรือไม่ก็ตาม

ลักษณะการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

5. ผลกระทบของการออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาต

การกำหนดลักษณะและประเภทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์นั้น เรียกได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เปรียบได้ตั้งต้นทางที่สำคัญในการนำไปสู่การออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาต ตลอดจนถึงขอบเขตและเงื่อนไขการอนุญาต โดยผลิตผลที่สำคัญของการออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตในครั้งนี้ นำไปสู่ผลกระทบหลายด้านทั้งในเชิงของผู้บริโภค สังคม วัฒนธรรม ผู้ประกอบการ อุตสาหกรรม ด้านการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับแนวโน้มนโยบาย หรือแนวทางการดำเนินกิจการที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

รายงานฉบับนี้ ได้ทำการวิเคราะห์ประเมินผลกระทบจากการออกหลักเกณฑ์ วิธีการอนุญาต ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการโครงข่ายกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ และการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ ซึ่งโดยภาพรวมแล้ว การออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตนั้นได้คำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ การแข่งขันเสรีอย่างเป็นธรรม ซึ่งรวมถึงการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบการรายใหม่โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิสาหกิจขนาดกลาง

หรือขนาดย่อม และการกระจายประโยชน์อย่างเป็นธรรมรวมทั้งการลดมาตรการกีดกันการเข้าสู่ตลาด การบริการโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม มีรายการหลากหลายสอดคล้องกับเทคโนโลยีและความต้องการของประชาชน ตลอดจนรวมถึงการใช้ประโยชน์โครงข่ายและสิ่งอำนวยความสะดวกกระจายเสียงหรือโทรทัศน์อย่างมีประสิทธิภาพ

5.1 ผลกระทบต่อผู้บริโภค

5.1.1 แนวคิดพื้นฐานของการจัดลักษณะและประเภทของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์และการแบ่งประเภทการอนุญาตนั้น ตั้งอยู่บนพื้นฐานของห่วงโซ่ในการประกอบกิจการ ก่อให้เกิดเป็นลักษณะและประเภทของกิจการทั้ง 4 ประเภท อันได้แก่ การให้บริการโครงข่าย การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก การให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ และการให้บริการแบบประยุกต์ ดังที่กล่าวแล้ว โดยเมื่อพิจารณาในมุมมองในการรับบริการของผลกระทบต่อผู้บริโภคนั้น จะมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ ซึ่งมีการแยกย่อยออกเป็นกิจการที่ใช้คลื่นความถี่และไม่ใช้คลื่นความถี่ เพราะประชาชนอยู่ในฐานะผู้บริโภคสื่อ โดยสิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญที่สุดในมุมมองของผลกระทบต่อผู้บริโภคบริการกระจายเสียงและโทรทัศน์ในสถานการณ์ปัจจุบันคงเป็นประเด็นอื่นไปเสียไม่ได้นอกจากเรื่องของการกำกับดูแลเนื้อหา ทั้งจากกิจการที่ใช้คลื่นความถี่ เช่น ทีวี วิทยุชุมชน และกิจการที่ไม่ใช้คลื่น

5.1.2 ปัจจุบัน ในส่วนของกิจการที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ ผู้ประกอบกิจการไม่ได้เข้าสู่ระบบการรับใบอนุญาตจาก กสทช. ฉะนั้นจึงนำมาซึ่งปัญหาในการกำกับดูแล จึงเป็นที่มาของปัญหาด้านของคุณภาพและความเหมาะสมของเนื้อหาและรายการที่ออกอากาศ อาทิเช่น รายการที่มีเนื้อหาสองแง่สองง่าม เนื้อหาที่มีความรุนแรง ลามกอนาจาร เนื้อหาที่เป็นตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมต่อเด็กและเยาวชน การยุยงทางการเมืองซึ่งก่อให้เกิดความแตกแยกความสามัคคี การใช้คำพูดไม่สุภาพไม่เหมาะสมในการดำเนินรายการ รวมถึงการดูหมิ่นสถาบันพระมหากษัตริย์ ตลอดจนไปถึงประเด็นของการโฆษณา เช่น การโฆษณาเกินจริง การโฆษณาเกินเวลา หรือการโฆษณาแฝงที่กระทบต่อสิทธิของผู้บริโภค ขัดต่อกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค เป็นต้น ก่อให้เกิดการเอาเปรียบผู้บริโภคในหลายรูปแบบ ตัวอย่าง การโฆษณาผลิตภัณฑ์เสริมอาหารผ่านทางวิทยุชุมชนและโทรทัศน์ระบบเคเบิล ที่แสดงสรรพคุณว่าสามารถรักษาโรคต่าง ๆ ให้หายได้เกินความเป็นจริง และเข้าข่ายของการโฆษณาชวนเชื่อ เป็นต้น ทำให้ผู้บริโภคขาดกระบวนการเยียวยาเมื่อได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม

5.1.3 นอกจากนี้ การที่ตลาดโทรทัศน์ระบบบอกรับสมาชิกซึ่งมีโครงสร้างที่แบ่งออกเป็น 2 ส่วนอย่างชัดเจน คือตลาดระดับประเทศ และตลาดระดับท้องถิ่น โดยที่ในตลาดระดับประเทศนั้น มี

บริษัทรายใหญ่ที่เป็นผู้ประกอบการอยู่เพียงรายเดียว การเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่รายเดียวทำให้บริษัทดังกล่าวมีอำนาจเหนือตลาด จึงสามารถขึ้นราคาค่าบริการได้หลายครั้ง และปรับผังรายการในลักษณะที่ลดทางเลือกของผู้บริโภคได้ (เพราะจำนวนช่องที่ได้รับความนิยมจะมีเฉพาะในกลุ่มลูกค้าที่ต้องจ่ายค่าสมาชิกในอัตราที่สูง) ในขณะที่ยังมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ถือเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องกำกับดูแล

5.1.4 ในส่วนของฟรีทีวีนั้น แต่ละสถานีจะมีการตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสมของเนื้อหาของรายการก่อนออกอากาศ ซึ่งเป็นในลักษณะของการตรวจสอบกันเอง แต่อย่างไรก็ตาม มาตรฐานหรือความเข้มข้นในการควบคุมคุณภาพเนื้อหาของแต่ละรายการอยู่ในระดับที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละสถานี ดังนั้น ในการอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ การมุ่งเน้นให้รายการที่ออกมามีคุณภาพ มีความหลากหลาย และคุ้มครองมิให้ผู้บริโภคถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายอย่างเท่าเทียมด้วยจึงมีความจำเป็นยิ่ง

5.1.5 นอกจากนี้ ก็ยังมีปัญหาในด้านการให้บริการสำหรับคนพิการ และคนด้อยโอกาสให้เข้าถึงบริการได้อย่างเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป กล่าวคือ ปัญหาการขาดความเป็นธรรมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของกลุ่มคนพิการ และด้อยโอกาส เช่น คนในชนบทห่างไกล เป็นต้น กล่าวคือยังขาดการนำเสนอข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทุกกลุ่มได้รับข่าวสารเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาวิเคราะห์สถานการณ์ได้อย่างเท่าเทียม กลุ่มบุคคลดังกล่าวยังมีอุปสรรคในการสื่อสารและรับรู้ข้อมูลข่าวสาร อันเนื่องมาจากปัญหาทางด้านสุขภาพ เช่น ความพิการทางการได้ยินหรือการมองเห็น ปัญหาประสิทธิภาพทางการมองเห็นของผู้สูงอายุ หรือปัญหาของผู้ด้อยโอกาสในสังคมที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการได้ ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น กล่าวได้ว่าในปัจจุบันนี้ รายการโทรทัศน์ที่มีภาษามือยังมีจำกัด ซึ่งเป็นการถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการสื่อสารโดยปริยาย

5.1.6 กล่าวในภาพรวมได้ว่า การออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตเป็นรากฐานในการออกใบอนุญาตในอนาคตซึ่งจะส่งผลให้เกิดสภาพการแข่งขันที่สูงขึ้น ซึ่งจะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ให้บริการต้องพัฒนาคุณภาพการให้บริการและความหลากหลายของบริการทำให้เกิดประโยชน์และความพึงพอใจแก่ผู้บริโภคที่สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประชาชน ช่วยส่งเสริมให้ผู้บริโภคได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการใช้บริการ ราคาค่าบริการที่ลดลง ทางเลือกที่มากกว่า หรือการบริการลูกค้าที่ดีกว่า มีบทบาทสำคัญในการเป็นช่องทางให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และรับรู้ในข้อมูลข่าวสารที่พัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งประโยชน์เหล่านี้จะเกิดขึ้นกับผู้บริโภคโดยตรง นอกจากนี้ การออก

ใบอนุญาตยังจะช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการใช้คลื่นความถี่ในกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ทั่วถึง เป็นธรรม และสอดคล้องกับกฎหมาย รวมทั้งการอนุญาตให้มีการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ทั้งที่ใช้คลื่นและไม่ใช้คลื่นความถี่ สามารถครอบคลุมทุกประเภทกิจการ และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5.1.7 เพื่อให้สามารถควบคุมเนื้อหาให้มีคุณภาพ มีความเป็นกลาง ครบถ้วน เป็นธรรมกับทุกฝ่าย การให้บริการอย่างทั่วถึง การออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตดังกล่าว ทำให้ กสทช. มีโอกาสในการเข้ามากำกับดูแลได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการโครงข่าย การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก หรือการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้บริโภคที่จะได้รับการคุ้มครองอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ผู้ประกอบกิจการทั้งระบบจะเข้ามาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ กสทช. โดยผ่านกระบวนการรับใบอนุญาตนั่นเอง และหากมองในแง่การกำกับดูแลทางด้านเนื้อหานั้น ถือว่ามีแนวทางการกำกับดูแลที่มีความชัดเจนมากขึ้น เนื่องจาก มีผู้ที่ช่วยกลั่นกรอง ผู้ตรวจสอบ และผู้ที่ต้องรับผิดชอบในแต่ละหน้าที่ที่มีความชัดเจนขึ้น เช่น การกำหนดผังรายการ การกำหนดช่องรายการ ประเภทของเนื้อหาการนำเสนอรายการให้มีคุณภาพ หลากหลาย และเชื่อถือได้ เพื่อก่อให้เกิดความเหมาะสม ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคอย่างมาก โดยการเพิ่มขึ้นของทางเลือกในการรับชมที่ผู้บริโภคจะได้รับนั้น ผู้บริโภคยังมีโอกาสที่จะได้รับชมเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับท้องถิ่นเพิ่มขึ้นด้วย เช่น โอกาสในการเกิดขึ้นของวิทยุชุมชน หรือรายการโทรทัศน์ท้องถิ่น เป็นต้น

5.1.8 การออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตดังกล่าวยังก่อให้เกิดการลงทุนทางด้านโครงข่ายและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น จากเดิมผู้ประกอบการแต่ละรายต่างลงทุนเพื่อกระจายสัญญาณให้ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ จึงทำให้เกิดการลงทุนที่ซ้ำซ้อน เมื่อมีผู้ให้บริการโครงข่ายหรือสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นมา ก็จะช่วยทำให้มีการบริหารจัดการในเรื่องของการวางแผนการกระจายสัญญาณให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ รวมถึงสามารถใช้โครงข่ายและสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการร่วมกันได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจึงทำให้เกิดการลงทุนเฉพาะส่วนที่จำเป็นเท่านั้น นับว่าเป็นการลงทุนอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ และช่วยส่งผลกระทบต่อเชิงบวกด้านสภาพแวดล้อมในการเสริมสร้างภูมิทัศน์ของประเทศให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น รวมถึงการบรรเทาข้อร้องเรียนของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดจากคลื่นวิทยุอีกด้วย โดยนอกจากจะช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการจากการใช้โครงข่ายหรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ยังจะสามารถนำค่าใช้จ่ายส่วนที่ประหยัดได้นี้ไปเพิ่มคุณภาพของบริการ ลดอัตราค่าบริการ

หรือเพิ่มนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคในแง่ของทางเลือกที่เพิ่มขึ้นและบริการที่ดีขึ้นด้วย

5.1.9 เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคให้สามารถรับชมหรือรับฟังรายการที่มีคุณภาพ ได้อย่างต่อเนื่อง และเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ในการพิจารณาออกใบอนุญาตจึงได้มีการกำหนดให้มีการพิจารณาความเหมาะสมของผู้รับใบอนุญาตต่าง ๆ เช่น การพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการประกอบกิจการ ความต้องการของผู้บริโภคในเขตพื้นที่ที่จะให้บริการ ความสามารถในการบริหารจัดการ พร้อมฐานะการเงิน และผลการดำเนินงาน ความเหมาะสมและสอดคล้องของแผนการลงทุน กับแผนการให้บริการ แผนการด้านเทคนิคที่สมเหตุสมผล สอดรับกับแผนการให้บริการ ตลอดจนประโยชน์ต่อผู้บริโภค ผู้ให้บริการ อุตสาหกรรม เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น ศักยภาพในการจัดหาแหล่งเงินทุนมารองรับการดำเนินการตามแผนการลงทุน ทั้งในภาวะปกติ และในภาวะที่อาจเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิด เป็นต้น นอกจากนี้ ก็ยังได้มีการกำหนดมิให้ผู้รับใบอนุญาตออกอากาศรายการที่มีได้กำหนดไว้ในผังรายการหลัก เว้นแต่จะได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงผังรายการหลักพร้อมด้วยเหตุผลให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบล่วงหน้า หรือเป็นกรณีที่มีเหตุจำเป็น เหตุสุดวิสัย ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะแต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นการดำเนินการตามคำสั่งของทางราชการ โดยต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบทันทีที่สามารถกระทำได้ รวมถึงผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องบำรุง ดูแล รักษา และปรับปรุงโครงข่าย หรือสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกระจายเสียง หรือโทรทัศน์ให้มีประสิทธิภาพพร้อมให้บริการตลอดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตอีกด้วย นอกจากนี้ ในส่วนของการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ ยังได้ระบุหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้รับใบอนุญาตในการคัดเลือก จัดทำ กำกับดูแลรายการ เนื้อหารายการใดๆ รวมถึงการประกาศหรือการโฆษณาที่ให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ ให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาชีพและจริยธรรมของสื่ออีกด้วย ซึ่งจะเป็นการปกป้องผู้บริโภค

5.1.10 เพื่อให้มีการดำเนินการในเชิงการระงับ ป้องกัน และการกำกับดูแล ได้มีการกำหนดให้ในกรณีที่มีภัยพิบัติหรือมีเหตุฉุกเฉิน หรือกรณีซึ่งมีความจำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์สาธารณะหรือความมั่นคงของรัฐ ผู้รับใบอนุญาตต้องให้บริการแพร่ภาพหรือกระจายเสียง แจ้งข่าวหรือเตือนภัยให้ประชาชนทราบ เมื่อรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องร้องขอ กล่าวคือ ผู้บริโภคพึงได้รับสิทธิในการคุ้มครองความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินในการได้รับการแจ้งข่าวหรือเตือนภัยได้อย่างทันท่วงที นอกจากนี้ การกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ในการจัดให้มีมาตรการเยียวยาผลกระทบที่จะเกิดต่อผู้ให้บริการ นั้น จะเป็นการปกป้องผู้บริโภค ให้ผู้บริโภคได้รับความเป็นธรรมจากผู้ประกอบกิจการและ

ได้รับการคุ้มครอง กรณีมีการเลิกกิจการ สิ้นสุดการอนุญาตให้ประกอบกิจการ หรือมีการพัก หรือหยุด การให้บริการไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

5.1.11 เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการอย่างทั่วถึง โดยกรณีคนพิการ และคนด้อยโอกาส ให้ได้เข้าถึงบริการได้อย่างเท่าเทียม เป็นธรรม จึงได้มีการกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีบริการ สำหรับคนพิการ และคนด้อยโอกาส ให้สามารถเข้าถึงบริการได้อย่างเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป หรือตาม หลักเกณฑ์ที่จะประกาศกำหนดต่อไป

5.1.12 ในส่วนของการกำกับดูแลค่าบริการ เพื่อให้ผู้บริโภคเสียค่าบริการในอัตราที่เป็น ธรรม สมเหตุสมผล การกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตจะต้องกำหนดอัตราค่าบริการที่สมเหตุสมผล และไม่เป็นการค้ำกำไรเกินควรและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การหารายได้ ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงความ เป็นธรรมต่อผู้บริโภค และการแข่งขันเสรีอย่างเป็นธรรม จึงมีความจำเป็นยิ่ง โดยเพื่อให้ผู้บริโภคมั่นใจ ว่าได้รับการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการให้บริการอย่างทั่วถึง โดยหลักการทั่วไป จึงต้องมีการ กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการขยายโครงข่ายกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ ให้เป็นไปตามแผนบริการ ที่ได้รับอนุญาต รวมถึงการเริ่มดำเนินการก่อสร้างพื้นฐาน หรือสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการ ให้บริการกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ต้องเป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตอีกด้วย

5.1.13 ประเด็นการคุ้มครองผู้บริโภค ยังมีอีกประเด็นหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญไม่แพ้กันคือ การกำกับดูแลการให้บริการแบบประยุกต์ต่างๆ อาทิเช่น การส่งข้อความเพื่อร่วมสนุกในรายการ หรือ การส่งข้อความเพื่อโหวตในรายการบันเทิง เป็นต้น สภาวะการณ์ในปัจจุบันนี้ อาจพบเห็นเรื่องร้องเรียน ของผู้บริโภคจากการที่ถูกผู้ประกอบการเอารัดเอาเปรียบผ่านการใช้บริการแบบประยุกต์ต่างๆ เช่น การเก็บค่าบริการที่ไม่เป็นธรรม หรือการระบุเงื่อนไขในการเข้าร่วมกิจกรรมที่คลุมเครือ เป็นต้น ฉะนั้น ภายใต้อำนาจกำกับดูแลและประเภทดังกล่าว ทำให้ กสทช. มีโอกาสในการเข้ามากำกับดูแลในส่วน ของบริการประยุกต์ได้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริโภคได้รับความเป็นธรรมมากขึ้น โดยหลักเกณฑ์ วิธีการ อนุญาต การให้บริการแบบประยุกต์ จะได้กำหนดต่อไปในอนาคต

5.2 ผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพในการเข้าถึงหรือรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน

5.2.1 ทุกคนควรได้รับสิทธิและเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกันในการเข้าถึงหรือรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร โดยการส่งเสริมการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรมผ่านระบบการออกใบอนุญาต (ดังจะได้กล่าว ต่อไป) จะช่วยส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพพื้นฐานดังกล่าวของประชาชนได้ จะช่วยลดการจำกัดสิทธิใน การรับชมเนื้อหาที่มีความหลากหลายของประชาชน โดยการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพในการสื่อสารได้ระบุไว้ ในแผนแม่บทกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555 – 2559) มุ่งเน้นให้เกิดการ

เข้าถึงหรือรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึงและเสมอภาค เพื่อให้ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์กระทำการใดๆ อันเป็นการขัดขวาง หรือแทรกแซงการเสนอข่าวหรือการแสดงความคิดเห็น หรือเป็นการขัดขวางสิทธิเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร หรือปิดกั้นการได้รับข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายของประชาชน

5.2.2 การกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีบริการสำหรับคนพิการ และคนด้อยโอกาส ให้สามารถเข้าถึงบริการได้อย่างเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป หรือตามหลักเกณฑ์ที่จะประกาศกำหนดต่อไปด้วย จะส่งเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงหรือรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างเป็นธรรม หลากหลาย

5.3 ผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรม

5.3.1 กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ถือได้ว่าเป็นกิจการที่มีความสำคัญต่อสังคมอย่างมาก เนื่องจากเป็นกิจการที่เป็นรากฐานอันสำคัญของระบอบประชาธิปไตย และมีอิทธิพลอย่างสูงต่อความคิด พฤติกรรม รวมถึงคุณภาพชีวิตของประชาชน เพราะการที่ประชาชนสามารถเข้าถึง และรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย อย่างเท่าเทียม จะทำให้มีโอกาสในการพัฒนาความคิด และความ เป็นอยู่ อีกทั้งนำมาซึ่งการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

5.3.2 อย่างไรก็ดี มีข้อสังเกตในแง่ผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมคือเมื่อประชาชนสามารถรับรู้ข่าวสาร ข้อมูลที่หลากหลายแล้ว ผลที่จะตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้และเป็นปัญหาในทุกประเทศ คือเรื่องของวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนเอกลักษณ์ของประเทศ กล่าวคือ ถึงแม้ในอดีตที่ผ่านมา ในแต่ละสังคมจะเกิดการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมไปตามความเหมาะสมของสภาวะการณ์ แต่เมื่อการไหลเวียนและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ก็จะส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมของประเทศ เพื่อป้องกันมิให้เกิดผลในเชิงลบต่อสังคมและวัฒนธรรม จึงได้มีการกำหนดไว้ในขอบเขตและเงื่อนไขการอนุญาตในการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ ให้ผู้รับใบอนุญาตต้องตรวจสอบ แก้ไขปรับปรุง หรือระงับรายการที่มีเนื้อหาสาระก่อให้เกิดการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีการกระทำซึ่งเข้าลักษณะลามกอนาจารหรือมีผลกระทบต่อทำให้เกิดความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน อย่างร้ายแรง

5.3.3 ในเชิงการระวัง ป้องกัน และการกำกับดูแล ได้มีการกำหนดให้ในกรณีที่มีภัยพิบัติ หรือมีเหตุฉุกเฉิน หรือกรณีซึ่งมีความจำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์สาธารณะหรือความมั่นคงของรัฐ ผู้รับใบอนุญาตต้องให้บริการแพร่ภาพหรือกระจายเสียง แจ้งข่าวหรือเตือนภัยให้ประชาชนทราบ เมื่อรัฐหรือ

หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องร้องขอ หรือตามที่จะประกาศกำหนด ซึ่งจะช่วยให้สังคมและประเทศชาติเกิดความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

5.4 ผลกระทบต่อผู้ประกอบการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

5.4.1 สภาพตลาดของกลุ่มการให้บริการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์นั้นจะประกอบไปด้วย การประกอบกิจการโทรทัศน์แบบไม่บอกรับสมาชิก (Free-to-Air) การประกอบกิจการโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิก (Cable and Satellite TV) การประกอบกิจการวิทยุ โดยที่ในแต่ละตลาดของการประกอบกิจการจะมีลักษณะการให้บริการที่มีการกระจุกตัว และมีผู้ให้บริการหลักๆ เพียงไม่กี่ราย หรือเป็นลักษณะการรวมกันของกลุ่มทุนซึ่งจะสอดคล้องกับการทำนายปรากฏการณ์ของสื่อในระบบทุนนิยมตามทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมืองของสื่อที่ว่า อุตสาหกรรมสื่อภายใต้ระบบทุนนิยมมีแนวโน้มไปสู่การกระจุกตัว และมีการครอบงำจากกลุ่มทุน ซึ่งส่งผลต่อการนำเสนอเนื้อหาของสื่อ และการแข่งขัน กล่าวคือ สื่อที่ดำเนินการโดยอิสระจากระบบทุนนั้น อาจมีแนวโน้มทำให้ผลการประกอบธุรกิจไม่สามารถอยู่รอดได้ หรือผู้ประกอบการที่อยู่รอดได้ก็จะมีอิสระน้อยลง เกิดการรวมศูนย์ของตลาดในทุกระดับ และเกิดความไม่สมดุลในเนื้อหาข่าวสารในท้ายที่สุด

5.4.2 หากกล่าวถึงตลาดโทรทัศน์ระบบบอกรับสมาชิกเป็นการเฉพาะ กล่าวได้ว่ามีโครงสร้างที่แบ่งออกเป็น 2 ส่วนอย่างชัดเจน คือตลาดระดับประเทศ และตลาดระดับท้องถิ่น โดยที่ในตลาดระดับประเทศนั้น มีบริษัทรายใหญ่ที่เป็นผู้ประกอบการอยู่เพียงรายเดียว การเป็นผู้ประกอบการรายเดียวทำให้บริษัทดังกล่าวมีอำนาจเหนือตลาด จึงสามารถขึ้นราคาค่าบริการได้หลายครั้ง และปรับผังรายการในลักษณะที่ลดทางเลือกของผู้บริโภคได้ (เพราะจำนวนช่องที่ได้รับความนิยมจะมีเฉพาะในกลุ่มลูกค้าที่ต้องจ่ายค่าสมาชิกในอัตราที่สูง) ในขณะที่ยังมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ถือเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องกำกับดูแล ส่วนตลาดระดับท้องถิ่นเป็นตลาดที่มีผู้ประกอบการจำนวนมากแต่มีขนาดเล็ก ผู้ประกอบการรายย่อยเหล่านี้จะประสบปัญหาในการแข่งขันอย่างเสมอภาคกับผู้ประกอบการในตลาดระดับประเทศหลายประการ เช่น การไม่สามารถวางเครือข่ายเพื่อให้บริการได้ในบางพื้นที่ และการไม่สามารถซื้อรายการที่เป็นที่นิยมจากต่างประเทศ เนื่องจากถูกผู้ประกอบการรายใหญ่ซื้อเหมารายการ

5.4.3 ในส่วนของตลาดวิทยุ นั้น ปัญหาที่สำคัญก็คือ กระบวนการจัดสรรคลื่นความถี่ที่ผ่านมาไม่เท่าเทียมกันและผู้ที่ได้รับการจัดสรรคลื่นความถี่ในปัจจุบันจะเป็นภาครัฐและส่วนที่เกี่ยวกับความมั่นคง ซึ่งส่วนหนึ่งได้มีการให้สัมปทานเพื่อการประกอบการในเชิงพาณิชย์ที่อาจเป็นการผิดวัตถุประสงค์ในการอนุญาตได้ รวมทั้งลักษณะของการประกอบการหรือการประกอบธุรกิจมีแนวโน้มของการกระจุกตัวที่สูงขึ้นของตลาดวิทยุในบางพื้นที่ เช่น กรุงเทพมหานคร และการขยายตัวเป็นเครือข่ายสถานีวิทยุใน

ระดับประเทศของกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ ตลอดจนการผนวกกันในแนวดิ่งระหว่างธุรกิจสถานีวิทยุกับธุรกิจบันเทิงโดยเฉพาะเพลง ซึ่งมีผลในการเพิ่มผลกำไรในการประกอบการของผู้ประกอบการ แต่มีผลในการลดโอกาสในการเข้าสู่ตลาดของผู้ผลิตเพลงที่ไม่ได้อยู่ในธุรกิจสถานีวิทยุ และลดทางเลือกของผู้บริโภค อาจก่อให้เกิดปัญหาการผูกขาดการประกอบกิจการ การปิดกั้นเสรีภาพในการนำเสนอสื่อและความคิดเห็น อีกทั้ง การจำกัดสิทธิในการรับชมเนื้อหาที่มีความหลากหลายต่อประชาชน ซึ่งจากปัญหาในการผูกขาดสิทธิและอำนาจในการถือครองคลื่นดังกล่าวนี้ จึงทำให้กลไกของการประกอบกิจการไม่เป็นไปอย่างเสรีและเป็นธรรม

5.4.4 การกำหนดลักษณะและประเภทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และการออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาต ตามห่วงโซ่กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (Digital Value Chain) ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์โดยตรง ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการแข่งขันที่เสรีและเป็นธรรมมากขึ้น ลดการผูกขาดจากผู้ประกอบการรายใหญ่ ทำให้เกิดความหลากหลายทางด้านเนื้อหา รวมถึงมีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพคุ้มค่าและทั่วถึง เป็นการช่วยลดต้นทุนในการสร้างโครงข่าย และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ซับซ้อนของผู้ประกอบการ ตลาดมีประสิทธิภาพภายใต้กฎกติกาที่โปร่งใสและเป็นธรรม และตลาดปราศจากการครอบงำทางด้านการถือครองธุรกิจข้ามสื่อ โดยจะส่งผลดีแก่ผู้ประกอบการในรายละเอียด ดังนี้

5.4.5 เมื่อพิจารณาถึงสภาพตลาดของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ในปัจจุบัน จากสถิติ¹ พบว่าสัดส่วนผู้ชมรายการผ่านโทรทัศน์เคเบิลและดาวเทียมนั้นเท่ากับ 10.3 ล้านครัวเรือน ซึ่งสูงกว่าฟรีทีวีที่มีผู้ชม 8.7 ล้านครัวเรือน นอกจากนี้แนวโน้มของการขยายตัวของโทรทัศน์เคเบิลและดาวเทียมในระยะ 4 ปีที่ผ่านมายังมีอัตราเติบโตสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้จึงแสดงให้เห็นถึงความต้องการบริโภคสื่อที่มีทางเลือกที่หลากหลายของเนื้อหามากกว่า ในขณะที่ฟรีทีวีนั้นมีความจำกัด ฉะนั้นจึงเป็นตัวชี้วัดประการหนึ่งว่า ประชาชนมีความกระหายต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร รูปแบบของการกำหนดลักษณะและประเภทดังกล่าว มีส่วนช่วยในการลดการผูกขาดของผู้ประกอบการรายใหญ่ ทำให้ผู้ประกอบการรายย่อยหรือรายใหม่ มีช่องทางเพิ่มขึ้นในการเข้ามาในอุตสาหกรรมกระจายเสียงและโทรทัศน์

5.4.6 หากมองภาพรวมในแง่ของการแข่งขันแล้วนั้น ถือเป็นการช่วยเพิ่มโอกาสในการแข่งขันได้มากขึ้น เนื่องจากห่วงโซ่ของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกเดิมนั้น ผู้ประกอบการกับผู้ให้บริการโครงข่ายจะเป็นคนเดียวกัน ตัวอย่างเช่น สถานีโทรทัศน์จะทำหน้าที่ตั้งแต่

¹ ที่มา: AGB Nielsen Media Research

ผู้รวบรวมรายการ ไปจนถึงผู้ให้บริการโครงข่าย ซึ่งส่งผลให้เกิดการผูกขาด (Monopoly) ในกิจการโทรทัศน์ ทั้งนี้เชิงของเนื้อหารายการที่จะต้องผ่านการคัดกรองของสถานีโทรทัศน์ และในส่วนของโครงข่ายที่นำพาสัญญาณ ทำให้สถานีโทรทัศน์นั้นสามารถกำหนดทิศทางได้ว่าสังคมควรจะรับข่าวสารไปในทิศทางใด หรือผู้ให้บริการที่มีอำนาจเหนือตลาด ที่มีการดำเนินธุรกิจตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำมักใช้ความได้เปรียบในอำนาจเหนือตลาดนั้นทำการกีดกันการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบการรายใหม่หรือรายเล็ก ดังนั้นการกำหนดลักษณะและประเภทโดยการเพิ่มจำนวนกลุ่มผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่กิจการ (Digital Value Chain) ตลอดถึงการออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตที่สอดคล้องจะช่วยทำให้เกิดการกระจายอำนาจในการประกอบกิจการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความสมดุลในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ก่อให้เกิดการแข่งขันมากขึ้น อีกทั้งการกำหนดลักษณะและประเภทกิจการ จะก่อให้เกิดการแยกส่วนออกจากกัน เป็นการแยกเชิงโครงสร้าง (ตามประเภทใบอนุญาต) จึงป้องกันการผูกขาด และส่งผลให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรมมากขึ้น

แสดงการเปรียบเทียบห่วงโซ่ของกิจการโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกกับดิจิทัล

ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดภาระต่อผู้ประกอบการเกินความจำเป็น ผู้รับใบอนุญาตให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ที่สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกหรือโครงข่ายเพื่อใช้ในการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ของตนเอง ไม่จำเป็นต้องขอรับใบอนุญาตสำหรับการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกหรือสำหรับการให้บริการโครงข่าย

5.4.7 การสร้างโอกาสในการเข้าสู่ตลาดแก่กลุ่มผู้ประกอบการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์รายใหม่ให้มีเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการมีช่องทางในการนำพาข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชนเพิ่มขึ้น และก่อให้เกิดความหลากหลายของเนื้อหา (Content Diversity) ซึ่งจะทำให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี รวมถึงผู้ประกอบการในระดับท้องถิ่นก็จะมีโอกาสในการนำเสนอรายการท้องถิ่นได้ง่ายขึ้น อีกทั้งหากมองในแง่ของกลุ่มผู้ผลิตรายการอีกมุมหนึ่งนั้น ก็ถือได้ว่าผู้ผลิตรายการต่าง ๆ จำเป็นที่จะต้องเร่งพัฒนาเนื้อหารายการให้มีคุณภาพมากขึ้น เนื่องจากการเพิ่ม

จำนวนของผู้ผลิตรายการนั้นทำให้เกิดการแข่งขันกันระหว่างผู้ประกอบการด้วยกันเอง ดังนั้น ผู้ผลิตรายการจึงต้องพยายามคัดสรรผลิตรายการที่มีคุณภาพ มีเนื้อหารายการที่ดี เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์มากขึ้น และหากมองในแง่การกำกับดูแลทางด้านเนื้อหาด้วยแล้วนั้น ถือว่ามีแนวทางการกำกับดูแลที่มีความชัดเจนมากขึ้น เนื่องจาก มีผู้ที่ช่วยกลั่นกรอง ผู้ตรวจสอบ และผู้ที่ต้องรับผิดชอบในแต่ละหน้าที่ที่มีความชัดเจนขึ้น เช่น การกำหนดผังรายการ การกำหนดช่องรายการ ประเภทของเนื้อหา รายการให้มีคุณภาพ หลากหลาย และเชื่อถือได้ เพื่อก่อให้เกิดความเหมาะสม ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการและผู้บริโภคอย่างมาก

5.4.8 การลดต้นทุนของผู้ให้บริการช่องรายการในการนำเสนอรายการ หากมองจากเดิมแล้วนั้น ผู้ให้บริการช่องรายการจะต้องลงทุนในการทำโครงข่าย เพื่อนำเสนอรายการให้แก่ผู้รับชมและรับฟัง แต่จากการกำหนดลักษณะและประเภทดังกล่าว และการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตแยกเป็นการให้บริการโครงข่าย การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก และการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ นั้น ทำให้ผู้ประกอบการไม่จำเป็นต้องลงทุนในเรื่องของโครงข่ายในการให้บริการ จึงส่งผลให้ผู้ประกอบการรายใหม่มีโอกาสในการนำเสนอรายการรูปแบบใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยทำให้ผู้บริโภคได้มีทางเลือกในการรับข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายและมีคุณภาพมากขึ้น

5.4.9 หากมองในส่วนของการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายได้อย่างเสรีและเป็นธรรม จากเดิมผู้ให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์และผู้ให้บริการทางด้านโครงข่ายมักจะเป็นผู้ประกอบการรายเดียวกัน จึงทำให้ผู้ประกอบการรายใหม่หรือรายย่อยไม่สามารถใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายเพื่อให้บริการได้อย่างเสรีและเป็นธรรมได้ รวมถึงการถูกกีดกันหรือถูกเอาเปรียบในการขอใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายจากผู้ประกอบการรายเดิมหรือรายใหญ่ แต่จากการกำหนดลักษณะและประเภทกิจการและการออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตที่สอดคล้องนั้น ทำให้มีการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่กิจการ (Digital Value Chain) ส่งผลให้การผูกขาดในเรื่องของการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายสำหรับการให้บริการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ลดลง ดังนั้นผู้ประกอบการรายใหม่หรือรายย่อยที่จะเข้ามาใช้และเชื่อมต่อโครงข่าย สามารถทำได้อย่างเสรีและเป็นธรรม โดยได้มีการกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องให้บริการโครงข่ายกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์แก่ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติหรือกีดกันผู้รับใบอนุญาตรายอื่น ในกรณีที่โครงข่ายไม่สามารถรองรับได้ ผู้รับใบอนุญาตต้องชี้แจงเหตุแห่งการปฏิเสธดังกล่าวเพื่อพิจารณา

นอกจากนี้ การกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แก่ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติหรือกีดกัน ก็จะช่วยก่อให้เกิดความเท่าเทียมกันระหว่างผู้ประกอบการทุกรายในอุตสาหกรรม

5.4.10 ก่อให้เกิดการลงทุนทางด้านโครงข่ายและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จากเดิมผู้ประกอบการแต่ละรายต่างลงทุนเพื่อกระจายสัญญาณให้ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ จึงทำให้เกิดการลงทุนที่ซ้ำซ้อน เมื่อมีผู้ให้บริการโครงข่ายหรือหรือสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นมา ก็จะช่วยให้มีการบริหารจัดการในเรื่องของการวางแผนการกระจายสัญญาณให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ รวมถึงสามารถใช้โครงข่ายและสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการร่วมกันได้เป็นอย่างดี เกิดการลงทุนเฉพาะส่วนที่จำเป็นเท่านั้น นับว่าเป็นการลงทุนอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ และช่วยส่งผลกระทบต่อเชิงบวกด้านสภาพแวดล้อมในการเสริมสร้างภูมิทัศน์ของประเทศให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น รวมถึงการบรรเทาข้อร้องเรียนของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดจากคลื่นวิทยุอีกด้วย โดยจะช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการลงทุนที่ซ้ำซ้อนของผู้ประกอบการ เป็นการใช้โครงข่ายหรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

5.4.11 ก่อให้เกิดเทคโนโลยีและบริการใหม่ๆ เนื่องจากการที่มีผู้ที่เกี่ยวข้องในการให้บริการในห่วงโซ่เพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิตเนื้อหา รายการ ผู้ให้บริการโครงข่าย ผู้ให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้ให้บริการกระจายเสียงและโทรทัศน์ ซึ่งผู้ประกอบการทั้งหลายที่ให้บริการเหล่านั้นจำเป็นที่จะต้องพัฒนาหรือปรับปรุงเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป

5.4.12 แนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการ ที่จะเป็นการมุ่งเน้นการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เพื่อป้องกันการผูกขาด หรือลด หรือจำกัดการแข่งขัน รวมถึงป้องกันมิให้มีการครอบงำในลักษณะที่เป็นการจำกัดโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยได้กำหนดให้กรณีที่ได้รับใบอนุญาตจะควรรวมกิจการหรือเข้าร่วมกันเป็นบริษัทคู่ค้ากับผู้รับใบอนุญาตรายอื่น หรือมีการทำสัญญาใดที่ให้ผู้รับใบอนุญาตอีกฝ่ายมีอำนาจควบคุมกำกับดูแล หรือสั่งการหรือกระทำการแทนคู่สัญญาอีกฝ่ายที่เป็นผู้รับใบอนุญาต หรือล่วงรู้ข้อมูลทางการค้าของผู้รับใบอนุญาตอีกฝ่ายอันมีลักษณะที่เป็นหรืออาจเป็นการกีดขวางการแข่งขันอย่างเป็นธรรมในตลาดจะต้องขอความเห็นชอบก่อน การกำหนดดังกล่าวจะช่วยป้องกันมิให้ผู้บริโภคถูกผู้ประกอบการเอาเปรียบโดยการผูกขาดของผู้ประกอบการ รวมถึงการกำหนดราคาที่ไม่เป็นธรรม โดยกล่าวได้ว่าการรวมตัวกันของผู้ประกอบการในตลาด อาจก่อให้เกิดการรวมอำนาจและเกิดเป็นการผูกขาดในตลาดได้ ดังนั้น การต้องได้รับความเห็นชอบก่อนจึงเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการผูกขาดหรือป้องกันการกีดกันผู้ประกอบการรายใหม่เข้าสู่ตลาด เพื่อจะได้ก่อให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรมของอุตสาหกรรมให้มากที่สุด นอกจากนี้ ระดับการแข่งขันยังมีผลต่อเรื่องการกำหนดราคาของสินค้าและบริการ เนื่องจากกลไกราคาจะสามารถทำงานได้ดีภายใต้การแข่งขันที่เป็นธรรม เมื่อมีการแข่งขันที่เป็น

ธรรม จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้บริโภค กล่าวคือจะช่วยส่งผลให้ผู้บริโภคได้รับบริการในราคาที่เป็นธรรมและสมเหตุสมผล

5.4.13 การกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตจะต้องประกอบกิจการด้วยตนเอง จะมอบการบริหารจัดการทั้งหมดหรือบางส่วนหรือยินยอมให้บุคคลอื่นเป็นผู้มีอำนาจประกอบกิจการแทนมิได้ หรือจะโอนสิทธิในใบอนุญาตไม่ว่าทั้งหมด หรือบางส่วนให้กับบุคคลอื่นอันทำให้มีผลกระทบต่อ การประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาตไม่ได้ แต่อาจแบ่งเวลาให้ผู้อื่นดำเนินรายการได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด การกำหนดในลักษณะดังกล่าวจะสามารถช่วยลดการผูกขาดในเรื่องของการแข่งขันลงได้

5.4.14 นอกจากนี้ เพื่อให้มีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม ได้มีการกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องไม่กระทำการใดที่มีวัตถุประสงค์หรือมีผลกระทบต่อ หรืออาจมีผลกระทบต่อ การแข่งขันอย่าง เป็นธรรมในตลาดอย่างมีนัยสำคัญสำหรับโครงข่าย สิ่งอำนวยความสะดวก และบริการกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่ได้รับอนุญาตของผู้รับใบอนุญาต หรือเครื่องอุปกรณ์กระจายเสียงหรือโทรทัศน์ของบุคคลอื่น โดยรวมถึง อาทิเช่น การเข้าทำสัญญา หรือความตกลงอื่นใดโดยสมรู้กันหรือดำเนินการร่วมมือกับบุคคลอื่นอันส่งผลกระทบต่อสภาพการณ์การแข่งขันของผู้รับใบอนุญาตรายอื่นและผู้บริโภค การเข้าทำสัญญา หรือความตกลงกับบุคคลอื่นใดเกี่ยวกับค่าบริการหรือค่าธรรมเนียม หรือเครื่องอุปกรณ์กระจายเสียงหรือโทรทัศน์อันมีลักษณะเป็นการทำลาย กีดกัน บั่นทอน หรือขัดขวางการแข่งขันอย่าง เป็นธรรม หรือขัดขวางต่อการเข้าตลาดของผู้ประกอบการรายใหม่ การร่วมกันไม่ขายหรือให้บริการกับผู้รับใบอนุญาตรายอื่น หรือบุคคลอื่นที่มีโซ่บริษัทลูก หรือบริษัทในเครือของตน การเข้าจัดการโดยมีผล หรืออาจมีผลเป็นการกีดกันไม่ให้ผู้รับใบอนุญาตรายใดรายหนึ่งเข้าถึงการให้บริการ การทำสัญญา หรือความตกลงใดๆ กับผู้ประกอบการในธุรกิจกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ หรือผู้ให้บริการเกี่ยวกับเครื่องอุปกรณ์กระจายเสียงหรือโทรทัศน์รายอื่น เพื่อแบ่งส่วนแบ่งทางการตลาดโดยการตกลงแบ่งตามแนวนพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ หรือแนวทางอื่นใดที่เป็นการตกลงแบ่งส่วนแบ่งทางการตลาด หรือจัดระเบียบของตลาดโดยมิชอบ การให้สิทธิพิเศษอย่างไม่เหมาะสม หรือการรับประโยชน์อันไม่เป็นธรรมจากบริษัทในเครือ หรือการเลือกปฏิบัติใดๆ อันมีผลกระทบต่อ การแข่งขันอย่าง เป็นธรรมในตลาด เป็นต้น

5.4.15 แนวทางการป้องกันการกระทำอันเป็นการผูกขาดหรือก่อให้เกิดการไม่เป็นธรรมในการแข่งขันในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการประกอบกิจการอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรมของทั้งผู้ประกอบการรายเล็กและรายใหญ่ กล่าวคือ ให้ผู้ประกอบการรายใหญ่สามารถทำธุรกิจได้โดยมีกำไรอย่างสมเหตุสมผลและมีผลประกอบการที่ดีเพียงพอที่จะลงทุนเพิ่มเติมในธุรกิจที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการลงทุนขยายหรือปรับปรุงประสิทธิภาพ

โครงข่ายอันจะนำไปสู่การขยายพื้นที่การเข้าถึงและคุณภาพของบริการที่ดีขึ้น การสร้างสรรค์รูปแบบการให้บริการหรือข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ผู้ประกอบการรายเล็กก็จะสามารถเข้าสู่ตลาดได้มากขึ้นและไม่ถูกกีดกันในการดำเนินธุรกิจส่งผลให้สามารถมีบริการที่หลากหลายรูปแบบเกิดขึ้นในหลากหลายพื้นที่มากขึ้น โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะเป็นผู้ประกอบการรายเล็ก ดังนั้นการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบการรายเล็กได้มากขึ้น เท่ากับเป็นการเพิ่มช่องทางในการรับรู้ และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายและมีประโยชน์มากขึ้นทำให้ประชาชนมีทางเลือกการรับรู้และรับชมสื่อได้มากขึ้น รวมทั้งประชาชนในระดับท้องถิ่นอาจมีช่องทางในการแสดงออกหรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในระดับท้องถิ่นได้มากขึ้น ราคาอุปกรณ์ที่ต่ำลง อันเนื่องมาจากการแข่งขันที่สูงขึ้น และการปรับปรุงคุณภาพของเนื้อหารายการโทรทัศน์ให้ดียิ่งขึ้น

5.4.16 การกำหนดเพื่อให้มีการแข่งขันได้อย่างเสรี และภายใต้กฎกติกาที่เป็นธรรม จะช่วยเพิ่มความหลากหลายของข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง เนื้อหารายการมีคุณภาพ เชื่อถือได้ และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทางบวกในระยะสั้นและระยะยาว จะช่วยกระตุ้นการเติบโตของกิจการสื่อ และรวมไปถึงการลงทุนของผู้ประกอบการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ในปัจจุบัน

5.4.17 การกำหนดใบอนุญาตให้บริการโครงข่ายกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ และใบอนุญาตให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก มีอายุไม่เกิน 15 ปี นับแต่วันที่ได้รับอนุญาต นั้น เนื่องจากการให้บริการโครงข่ายและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องใช้เงินลงทุนสูง ระยะเวลาอนุญาตจึงต้องคำนึงถึงระยะเวลาคืนทุน โดยการให้ผู้ประกอบการรายใหม่หรือรายย่อยที่จะเข้ามาสามารถใช้และเชื่อมต่อโครงข่าย ได้อย่างเสรีและเป็นธรรม และการกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แก่ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติหรือกีดกัน ก็จะช่วยทำให้เกิดการลงทุนเฉพาะส่วนที่จำเป็นเท่านั้น นับว่าเป็นการลงทุนอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

5.5 ผลกระทบต่ออุตสาหกรรม

5.5.1 การแบ่งแยกลักษณะและประเภทของกิจการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ และการออกหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาต ที่ชัดเจน จะทำให้อุตสาหกรรมกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เป็นระบบมากขึ้น ทิศทางการพัฒนาของอุตสาหกรรมมีความชัดเจน ตลอดถึงส่งผลให้การกำกับดูแลง่ายขึ้น มีการพัฒนาและส่งเสริมการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการ และการจัดให้ภาคประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการบริการชุมชน ตลอดจนการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน

5.5.2 การที่ผู้บริโภคมีทางเลือกในการรับชมรับฟังที่เพิ่มขึ้นสิ่งเหล่านี้จะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะมีผลต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของอุตสาหกรรมด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และการให้บริการหรือข้อมูลข่าวสารที่มีคุณภาพได้อย่างทั่วถึงของภาคประชาชน สร้างรายได้เข้าสู่อุตสาหกรรมทางด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ ทำให้อุตสาหกรรมของประเทศเจริญก้าวหน้า และสามารถไปแข่งขันกับประเทศต่างๆ ได้

5.5.3 การกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตตามที่กำหนดมีหน้าที่ต้องนำส่งเงินรายปีเข้ากองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ จะช่วยส่งเสริมอุตสาหกรรมกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ไม่ว่าจะเป็นทำให้ประชาชนได้รับบริการโดยทั่วถึง การส่งเสริมชุมชนและสนับสนุนผู้ประกอบการบริการชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรสื่อสาร การวิจัยและพัฒนา ความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อ เทคโนโลยีด้านการใช้คลื่นความถี่ เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ ผู้สูงอายุ หรือผู้ด้อยโอกาส ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร การดำเนินการขององค์กรซึ่งทำหน้าที่จัดทำมาตรฐานจริยธรรมของการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ เป็นต้น